

VASTA CONSPIRACIO

No fa gaires mesos, els diaris van publicar una notícia menor, mig perduda entre anuncis i gasetilles, aparentment insignificant, però que expressava a la perfecció una manera de ser dels homes. Es tractava d'un editor (d'algun indret de l'ample món de parla anglesa) que havia tingut la pensada de llançar una revista que només divulgaria informacions bones i tranquil·litzadores, prescindint de totes aquelles altres que poguessin alterar el bon digerir i el bon dormir dels seus lectors. En un planeta tan trasbalsat com el nostre, ple de gent amb molts motius per viure sobresaltada, la idea semblava bona. Constituiria una cura de repòs per a l'esperit, un refugi —encara que fos de paper— contra la violència i el catastrofisme. Però resulta que la conjectura patia d'una falta de penetració, d'un desconeixement de la naturalesa humana, i la revista va haver de plegar de seguida per falta de lectors: dos números i prou, amb la llàstima d'una considerable pèrdua econòmica.

I és que l'home, quan afirma que aspira a l'assossec, és un hipòcrita, fa comèdia de cara a una galeria imaginària. Només cal veure amb quina fruïció ha aprofitat els formidables mitjans de difusió moderns per escampar als quatre vents que gairebé totes les coses que ens agraden són dolentes per a la salut. Durant segles, en èpoques en les quals el menjar, el beure i el folgar encara no havien passat per l'adreçador dels laboratoris, l'home es limitava a predicar que gairebé tot allò que l'hi plaïa atemptava contra la moral i, per tant, era pecat. Amb això ja tenia la dosi d'horror íntim per anar passant, ja

podia viure espantat tota la vida, que és —dic jo— el que de veres deu agradar-li.

Ara que la moral està tan desacreditada i que el pecat ha fet una espectacular bancarrota, calia canviar de signe, buscar nous horitzons per a la preocupació. L'apogeu dels tumors malignes ens ha vingut com l'anell al dit i la ciència s'ha afanyat a cobrir les baixes sofertes per la religió: una gran part de les coses que ens vénen de gust ens amenacen de mort. Una informació constant, diària de matí i tarda, amb l'ajut de les estadístiques, formidablement servida per la premsa, la ràdio i la televisió, ens avisa que cada cigarreta, cada copa d'alcohol, cada menjar dels que es desitgen més, cada etcètera fàcilment inferible ens escurcen la vida. Alguns països han arribat al sadisme de fer obligatòria, en els paquets de tabac, una etiqueta amb una calavera i dues túbies encreuades, i la llegenda: «Aquest producte és nociu per a la salut». El resultat (previsible, segons com es miri) ha estat un augment de les vendes, de la mateixa manera que ha pujat el consum d'alcohol a mesura que ens han convençut que feia molt de mal.

Es del que parlàvem, que a l'home li agrada de jugar-se-la. Els inventors del tabac inofensiu i vitaminat, de l'«alcohol sense alcohol» amb virtuts depuratives i diurètiques, de qualsevol plaer asèptic que no posi en perill l'ànima ni el cos, estan condemnats a humiliants fracassos.